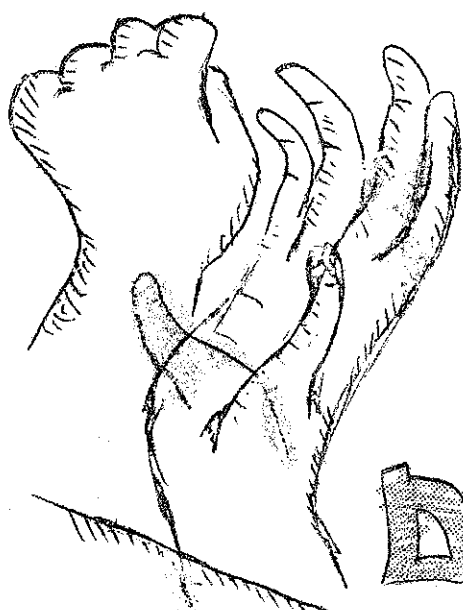

הד

קבוצת
פזמונאים

הגנבים

...הנה

אשתי אל
גויים ידי

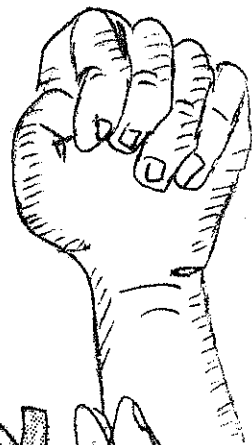
ואל עמים

אזרים

נא...
וידעת
כי אני ה'

אשר
לא יבטחו

קווי!

(הפסוק
הטבוע)

א ב י ג ד ה ו ז ח ט י

בבוקר קבלנו את הידיעה המרה על בפילתו של אבי גרוגן, במערכה

בלבנון. כך בפסקה באופן פתאומי הדרך הקצרה שעשה איתנו ובתוכנו

בחר חמד, בעים הליכות, חביב וצנוע זה.

אבי בא אלינו מן האולפן לעולים שבשדה-אליהו. לקראת שרותו בצה"ל

קבע שבתו בתוכנו, כדי שהקבוצה תהיה לו בית בזמן הצבא.

אבי, יליד ארה"ב, עבד אצלנו בכמה ענפים לפני הגיוס. הוא התקשר לא

רק למשפחת זלוטביק המאמצת אלא גם לכל מי שאיתו עבד או בא במגע

בקבוצה. מעולם לא היו לו תלויות, תמיד ריחף על פניו חיוך קצת ביישני

המזמין להשיב חיוך.

אבי התגייס לצה"ל, שרת בגולני. בפרוץ מלחמת לבנון היה בחופשה בארה"ב,

אצל הוריו. הוא קיצר את חופשתו ומיהר לחזור ארצה, כדי להצטרף ליחידתו.

הוצע לו לעבור קורס חובשים - אך הוא העדיף להיות בחזית, עם חבריו.

הוא נפל ביום הקרב הגדול, ביום רביעי השבוע.

המומים וכואבים אנו עומדים ליד קברו של אחד, מיוחד, שהראה

לנו, איך אוהבים את ארץ ישראל, בפשטות, בכנות, בלב ובנפש.

י ה י ז כ ד ו ב ר ו ך .

לחברים,

זמן רב כבר לא יצא לאור "הד הגלבווע" וכבר ידוע: כשהתחתים רועמים
המוזות שותקות.

ומה בגליון שלפניך:

נצלנו את החופש הגדול לרב שיח עם קבוצת מורים על דרכו של ביה"ס,

על חידושים טובים, ציפיות המורים ועוד ועוד.

ובאותו ענין - דקלה שסיימה י"ב מביאה קטעים מתוך באום שבישא במסיבת הסיום
בביה"ס.

דוד לוינשטיין קובל על הזדמנות שלא נוצלה כיאות וכורנתו לימי העיון
לעובדי היגון שזערכו בביה"ס.

החגים הבעל"ט אינם כה רחוקים מאתנו ודוד דיסון צופה כנך בעיות
בסוכה ומציע פתרונות.

ברכה תורזת שיר הלל לחדר האוכל החדש בן השנה.

אורחים ששבתו אצלנו שבת - אפרים ומרים יעיר מטירת צבי - רצו להודות

וציינו פכים קטנים וגדולים בחיינו שנשאו תן בעיניהם.

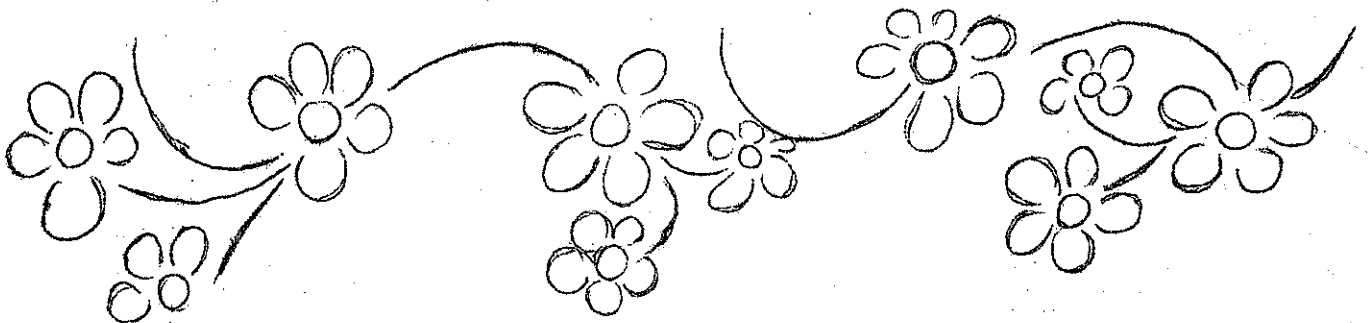
נתן בלום מכניסנו בסודות השיווק והמכירה. יפעת מסכמת שנת למוד ואשונה במוסיקה

שריפה של קיץ בגלבווע מביאה את ראובן למחשבות מפליגות.

קריאה מהנה

ושבת שלום.

המערכת.

לא היו ימים טובים לישראל כימים אשר מחל להם הקב"ה על עוונותיהם,
יום הכפורים ויום חמשה עשר באב

חמשה עשר באב

יום חמשה עשר באב, בו הגיז בו בזמנו מקצת יום טוב. בו הגיז שלא לומר בו תחנון
וגם לא במנחה שלפניו, והחתן ביום חופתו אין מתענה בו. ביום זה זכר לכמה
דברים ששמחו בהם ישראל בזמנים טובים, ואלה הם הדברים:
יום שפסקו בו מתי מדבר.
יום שהותרו השבטים לבוא זה בזה.
יום שהותר שבט בנימין לבוא בקהל. ועוד.

הותרו השבטים והותר שבט בנימין:

זה היה מעשה אחרי "פלגש בגבעה". קודם לכן היו בישראל שני איסורים של חיתון
זה בזה:

אחד - שמימי משה רבינו. בת יורשת נחלה לא יכלה להינשא אלא לבן שבטה בלבד כדי
שלא תעבור נחלה ממטה למטה, וככתוב (במדבר לו): "וכל בת יורשת נחלה (שאינה לה
אחים לרשת נחלה אביה) ממטות בני ישראל - לאחד ממשפחת מטה אביה תהיה לאשה,
למען יירשו בני ישראל איש בחלק אבותיו. ולא תיסוב נחלה ממטה למטה אחר, כי איש
בנחלתו ידבקו מטות בני ישראל".
איסור אחר - בימי פלגש בגבעה, שאז נשבע ישראל במצפה לאמור: "איש ממנו לא יתן בתו
לבנימין לאשה".

שני איסורי חיתון אלה, אף שנעשו כתורה וכמצוה, היו קשים על ישראל שיהיו אסורים
להחתן אלה באלה, וביותר היו קשים על נבות ישראל; שאין אסורים אלה נופלים
אלא על הנבות, לכן היתה להם שמחה גדולה ביום שהותרו לבוא זה בזה.
וכיצד ניטלו האסורים? לאחר שהתכמים דרשו את המקראות והוכיחו שאיסור נשואי בת
יורשת נחלה למטה אחר, אינו שייך אלא כל זמן שדור כובשי הארץ קיים, וכיון שבשעת
הכיבוש ירש כל מטה את נחלתו ולא בסנה נחלה ממטה למטה - אחרי כן כבר מותר להעביר
נחלה ע"י בת יורשת, ככתוב (שם, במדבר לו): "זה הדבר" - ודרשו חכמים: דבר זה לא
יהא נזהג אלא בדור זה: - וכן הוכיחו שהשבועה שבשבער "איש ממנו לא יתן בתו
לבנימין לאשה", אף היא לא היתה חלה אלא על דור הנשבעים בלבד, "ממנו - ולא מבניו"
אז הורו חכמי הדור להתיר השבטים לבוא זה בזה, היינו, שאפילו בת יורשת נחלה,
מותר לה להינשא לבן שבט אחר אעפ"י שנחלתה תעבור לשבט בעלה ולא תשוב לעולם
לשבטה. וכן התירו לבנים נבות שאר השבטים להינשא לאנשים משבט בנימין. ושני
היתרים אלה בפעם אחת ניתנו. במעשה אחד וביום אחד, הוא חמשה עשר באב. ככתוב
בסוף ספר שופטים:

"ויאמרו הבה חג ה' בשילנו מימים ימימה וגו'. ויצו את בני בנימין לאמור: לכו
וארבתם בכרמים. וראיתם, והנה אם יצאו נבות שילנו לחול במחולות - ויצאתם מן
הכרמים וחתפתם לכם איש אשתו מנבות שילנו והלכתם ארץ בנימין". ואותו "חג ה'
ש"מימים ימימה" - חמשה עשר באב היה, שחגגו בו יום טוב מאז פסקו מתי מדבר, ופליטה
זו שנתנו לבני בנימין שלא ימחו שמו בישראל, בדרך של "חטיפה" מנבות שאר השבטים
לבנים להם - היתר היו בה לשני האיסורים שבזכרו קודם. הרי הותרו בני בנימין לקחת
נשים מבני שבטים אחרים: ועוד שמא תפול ביד אחד מהם בת יורשת נחלה משבט אחר והנחלה
תיסוב למטה בנימין - אעפ"י לא חששו לכך כי באותה שעה הותרו שני דברים אלה גם יחד.

חמשה עשר באב - כיום הכפורים:

שמחת חמשה עשר באב שהיתה לישראל בדורות הקדומים, שמחה של סליחה ומחילה היתה להם
וטהרה מעוונות, כיום הכפורים.

ח ד ר ה א ו כ ל ה ח ד ש

חפשתי, חפשתי, ומלים מספיק טובות

לא מצאתי.

בהדר? בפלא?

הוציא אותנו לרווחה?

ואיזו אקוסטיקה!

זוכרים בחדר האוכל הישן

כל קריץ של כסא, כשמישהו הזיז את

ה... (בו, זה שיושבים עליו)?

כל בכי תנוק וכל פטפוט פטפון

עת כל הצבול (כולל בחורות עצבניות)

השתתף במדכדכה

עצבים

בחדר אוכל הישן?

(בעצם אהבתי אותו הצבוע והבישן)

זוכרים?...

עכשיו למרכז המשק יש חדר,

ולמזכיר, ומה שהכי חשוב ל...

סדרן!!

ולילדים מתקנים לרוב:

מגלשה באולם הפעמונים, מדרגות, ו"סולמות",

וכריות, וחצר, ו"מקפצות" (פרלמנט) ודשא, ודגים

והעיקר שהם קצת רחוקים...

אז איפה הייתי?

שחפשתי מילים ולא מצאתי, בעברית...

למרות שכבר כתוב: "איזהו עשיר ש"בית הכבוד" סמוך לשולחננו."

וזה מזכיר לי מילה ביידיש, שכל כך מתאימה:

"באלבאטיש", שפירושו, בערך, בעל ביתי, כלומר:

איזהו עשיר שיש לו כבר בית, בית בבוי.

ושלבו הרי בבוי לתפארה.

וכתוב עוד: "דירה באה ו... מרחיבין את הדעת"

רככה זה!

בבוף הנפלא הזה! לשבת בעמק בית שאן

בקייץ, בצהריים (הערבים היו אומרים, שהם מזיעים דם כאן)

...לשבת, בקייץ, בצהריים, ואפילו ב- 9.00 בבוקר

(...ש... עובדות ח' אוכל, לא אמרתי כלום!) לשבת בקייץ

בבוף כזה ו...

קריד, כן קריד כזה! בהדר כזה!

בעים כזה!

כזה, כזה הוא חדר האוכל החדש שלנו

באלבטיש.

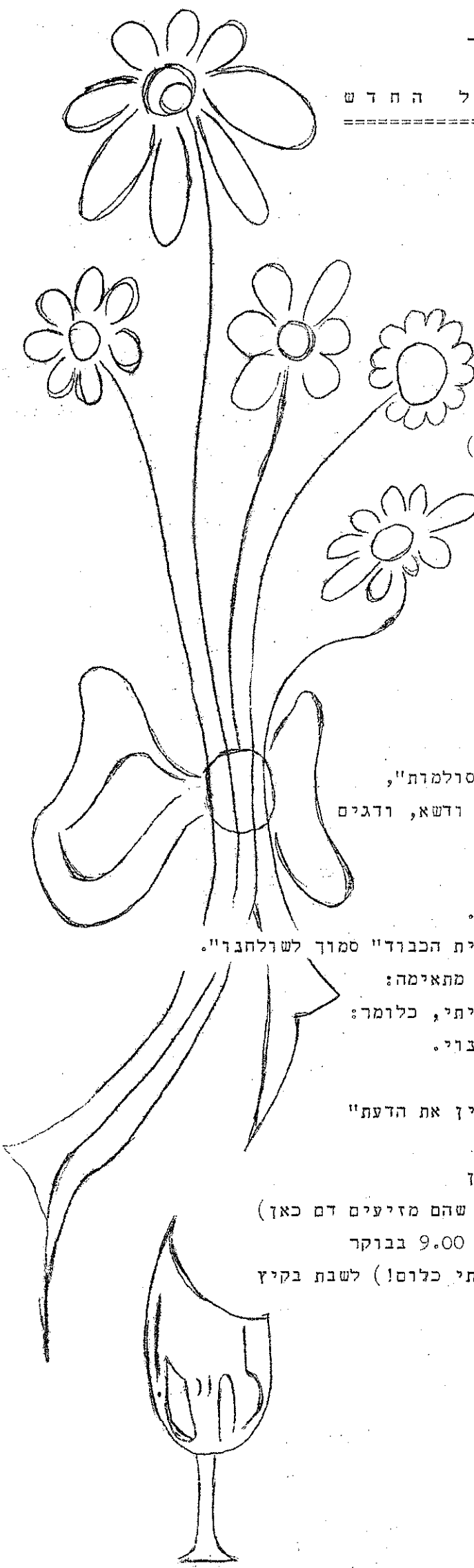
וב"ה אבו יכולים ל"פרגן" לעצמנו,

מספיק שנים הזענו

ועוד פעם ברוך

שהחיינו, וקיימנו והגיענו.

ברכה גורן.

החופש הגדול - זמן טוב הוא לחשובן צפוש למורי ביה"ס.
מבט אל השנה שחלפה ואל דרכו של ביה"ס בכלל.
ברב שיח שערכנו בוטאו המחשבות והלבטים וכן ניגודי
הדעות בין מורים מאסכולות שונות.

שאלה

מה המיוחד לבי"ס הקיבוצי בכלל, ולבית ספרנו בפרט?

חיה מ.

אני מסתכלת על בי"ס שלנו מתוך השוואה לבי"ס שבו למדתי ברשל"צ.
לתיכון קראנו, ביח"ר לציונים. המטרה היתה להשיג ציונים טובים,
ותו לא! מי שהיו לו ציונים נמוכים זרקו אותו בלי חוכמות, והחברה
עבדו קשה!

ממה שאני נהנת כאן (קשה להעביר זאת לחבר'ה שלנו) שיש הרבה מעל
ומעבר ללמודים ולציונים ולכל המערך החבוכי הקשור בזה, כמו הנושא
של חינוך חברתי, שהוא מאד מיוחד לנו. אמנם נתקלתי בו גם בבתי ספר
אחרים, אולם בשום מקום לא בקנה מידה מרובה כ"כ כפי שהוא ביתן אצלנו.
בעיקר בזכות זה שאנו בי"ס קיבוצי ויש לנו יותר אפשרויות לתמרון הן
בזמן (יכולים לכנס אנשים גם בשעות הערב, לקצץ בשעורים או להוסיף
לפי רצוננו) והן מבהינה כספית. בי"ס בעיר, גם כיום, מקדיש יותר
לנושא היבש של הלמודים ומדתיק את כל שאר הדברים לשוליים. זהו
יחודו של בי"ס שלנו, הכנת התלמידים לראית הדברים מעבר ללמודים,
למקצועות הרגילים, אפשר לקרוא לזה והכנה לחיים.

מלכה ס.

לימדתי בעיר בבי"ס עממי. למרות שבבי"ס בו לימדתי היה קיים שתוף
פעולה בין המורים, שתוף הפעולה כאן הוא מעל ומעבר. זו בקודה חשובה
ביותר. שתוף פעולה מסוג אחר הוא עם האנשים במשקים. כאשר רוצים
לתכנן מאורע או כל דבר מיוחד אחר, אין כל בעיה לזמן אנשים מהמשקים
כמו כן זוכים למירב העזרה גם מן הצד הכספי. בזכות זה אפשר "להרים"
כל מיני נושאים, שהיו נופלים בעיר רק בגלל שבי"ס צריך להתמודד עם
זה לבד. מאידך יש כאן בעיות (שלא קיימות בעיר) בין מורים ומטפלות,
וילדים ש"נופלים" בין המורה - המטפלת - וההורה, מרוב רשויות מטפלות,
מצליח הילד לחמוק מבלי לתת את הדין.

אשר

יש הבדלים נוספים, לא אמנה את כולם. אלו הם השניים העקריים.
(מסכים עם הזאמר) רוצה לעדכן עוד שני מאפיינים. מתרכז בתיכון. אני
רואה את יחודו של בי"ס מעצם היותו לא סלקטיבי. זה בסופו של דבר
נותן את הטון, לאורך כל הקו, על המעלות ועל המגדעות. מאפיין שני
הוא צורת המורים. רוב המורים באים מההתישבות העובדת, המכירים את
אופיו של ביה"ס ומזדהים עמו (פחות או יותר) מעט המורים השכירים,
מצליחים להשתלב בנוף. כמעט לא מרגישים שהם שכירים.

חיה

כל התלמידים לומדים, כמעט ללא יוצא מן הכלל. בעיר, לתלמיד גרוע,
אין כלל מעמד בכתה. מה שיפה כאן, תלמיד לא מוכרח להיות הגאון בלמודים
כדי לתפוס עמדה בחברה. הוא יכול להצליח ולהיות במרכז העניינים אם
הוא טוב בנושאים אחרים. שאינם קשורים לבי"ס, כמו עבודה או מבהינה
חברתית. אליה וקוץ בה: אין משיכה, אין תחרות להצטיין בלמודים.

דבורה ר.

השאלה היא האם אין חסרון בזה שהכתה היא כ"כ רב גונית מבחינת הרמות?
הבנתי משיחות עם אנשים בעיר, שהקו כיום הוא, דוקא לצאת מתוך העניין
של חלוקה לרמות. ראו שיש בזה חסרונות גדולים. לא ברור לי בדיוק מהם,
אבל זוהי הבטייה.

גם אצלנו יש חלוקה לרמות ההקבצות. נראה לי שיש איזושהיא בעיה עם שיטת ההקבצות וזאת בגלל התרומות שזה מדביק לילד אפילו בבי"ס לא סלקטיבי, כמו שלנו, יש צורך בהקבצות ואין מה לעשות בגד זה. לילד בקבוצה יש מעמד ויכולת התבטאות גם בשטחים אחרים.

דן

תופעה אחרת בה אנו מאד יחודיים (אולי גם בקבוצים אחרים) היא הפעלת הקבוצות הקטנות. כמובן שזה עולה יותר למשקים מבחינה כספית ומבחינת כוח אדם, אבל העובדה שעובדים בקבוצות קטנות ומעורבות, תורם הרבה מבחינה חברתית. לילד אין סטיגמה להיותו בקבוצה מסויימת. להפך! עומדים בתור לצאת לקבוצה. הקבוצה היא מעורבת מבחינת הרמות. לדעתי, שיטה כזאת משיגה את מטרתה. ילד כזה החוזר לכתה מרגיש עצמו חלק בלתי נפרד ממנה.

ולה

(בהסכמה כללית, כולם רוצים ללכת לאברהם אורן).

אינו מכיר די הצורך בתי ספר בעיר. עד כמה שהתרשמתי, אין קשר בין ההורים וביה"ס, פרט למקרים מיוחדים. מידת השליטה של ההורים, בצעשה בתוך כתלי ביה"ס, היא קטנה, אלא אם כן יש ועד הורים מאד חזק. לעתים הוא מבצל זאת למטרות לא כ"כ חשובות. השאלה, מה מתרחש אצלנו?

דוד ד.

אולי משום שיחסית יש אמון בסיסי די רציני כלפי ההנהלה וחבר המורים, לא קיימת התערבות של ההורים. יש אפשרות להביא הרבה דברים, כפי שבביה"ס מוצא לנכון. ובד"כ הם מקבלים את האשור. אפשר לומר שהיזמה של המשקים באה לידי בטוי כאשר מדובר בעניינים גדולים. המדיניות

אשר

הבסיסית נקבעת ע"י המשקים באסיפות שנתיות. כלומר, הנהלת ביה"ס פועלת באותו חלל שנוצר בין האסיפה השנתית לבין מה שקורה בשטח. יש משקים שיש להם יותר עניין לחרות דעה, ויש משקים שלא איכפת להם מה שקורה. מאד תלוי באנשים היושבים בוועדה הפדגוגית (המתכנסת אחת לחודש).

בסה"כ קשה לומר, שההוריות מתערבים יותר מדי או חשוב להם מה שצעשה. על פי רוב הם מקבלים כבתון, לטוב ולרע, את מה שצעשה. איני זוכר, בכל שנות היותי מנהל, דברים שעשינו, ולא היינו צריכים לעשות, ולהפך. כיום יש קצת יותר התערבות מהשטח סביב הנושא של כתיבת תורנית.

השאלה היא באיזו מידה סגל המורים עצמו חייב לתת אינפורמציה יותר מפעם או פעמיים בשבוע.

דוד ד.

ביה"ס מוציא אחת לחודש דיווח בכתב על מה שצעשה בביה"ס. כמו כן אמורים האנשים היושבים בוועדה הפדגוגית לדווח במישרין על מה שצעשה, איש איש למשקו. בד"כ מזכיר פנים הוא חבר הנהלה, כך שהוא נדרש לדווח למזכירות המשק. הכל תלוי באנשים. יש כאלה הרואים בזה חלק בלתי נפרד מעבודתם, יש הסומכים על ביה"ס ויש אדישים.

אשר

לאסיפות במשקים יש חשיבות רבה. גם אם בדמה שאין אוזן קשבת לדברי חבר מן השורה, אין הדבר נכון. יכול להיות שהתלוצות או הבקשות אינן באות לידי בטוי מידי, אולם קיימת התייחסות ויש הד לבאמר.

לא מסתייג ממה שנאמר. רוצה לשנות כוון. התנועה הקבוצית תמיד דאתה בביה"ס שלה המשך של התנועה. אם נשווה בי"ס בעיר לבי"ס בקבוץ. מול החנוך לאזרחות טובה בעיר, חנוך לסוציאליזם - לחלוציות - לציונים בהתישבות העובדת, אצלנו, בקבוץ הדתי שאנו המזוג בין ההתישבות העובדת והצבור הדתי שמו את הדגש על הערכים האלה כולל חנוך דתי. בלי לעשות סקר ארוך על מה שקרה. אני חושב שיש משבר מסוים

דן

התנועה הקבוצית תמיד דאתה בביה"ס שלה המשך של התנועה. אם נשווה בי"ס בעיר לבי"ס בקבוץ. מול החנוך לאזרחות טובה בעיר, חנוך לסוציאליזם - לחלוציות - לציונים בהתישבות העובדת, אצלנו, בקבוץ הדתי שאנו המזוג בין ההתישבות העובדת והצבור הדתי שמו את הדגש על הערכים האלה כולל חנוך דתי. בלי לעשות סקר ארוך על מה שקרה. אני חושב שיש משבר מסוים

בהתישבות הקבוצית בכלל במה שנוגע בכל מערכת הערכים. אמנם הם מביטים בקנאה לעברנו, מה שגרוע אצלם - יותר טוב אצלנו. אבל גם אצלנו, בצבור הדתי, יש בעיות. אנו צריכים לעשות רביזיה. האם ערכי הדת, אליהם אנו מחנכים, חזקים דיים? האם אנו מצליחים לחנך? אצלנו "תורה ועבודה" הוא הערך העליון והמטרה החשובה, השאלה היא אם כיום אנו מתכוונים לאותו דבר שהתכוונו האבות המיסדיים. לדעתי צריך להגדיר מחדש את המטרות. ביה"ס צריך לחנך לאידיאלים יותר ספציפיים, לחנוך יותר אינטנסיבי, לערכיות, מביה"ס הכללי.

נענין הפעילות החברתית. יש הטוענים שהפעילות החברתית רבה מדי, מה דעתכם?

שאלה

הפעילות החברתית היא חוויה ומשאירה את רושמה על הילדים חודשים לאחר מכן. לדוגמא, שבוע מיוחד. לכאורה נראה שאנו מבזבזים זמן ולא לומדים גרידא, אולם החוויה משאירה רושם הרבה יותר מאשר למודים סדירים. זה שאנו מספיקים כך וכך פרקים, זה לא אומר שילד קלט. הדברים הנקבים בדרך של חוויה, יש להם, לדעתי, ערך רב יותר. אחת המטרות היא, לגרות את הילד ולהרחיב את אופקיו, כמובן שאין אפשרות להעמיק יותר מדי, אולם כאשר הילד יפגש שבית עם הנושא, הוא יהיה הרבה יותר פתוח ועירני. השתדלו להתמקד בנושאים די עיוניים, הכנסו כל מיני מושגים שילד לא היה נפגש בהם בתכנית הריגילה. קשה לומר שזה לא למוד!

ולה

אנו קוראים בשם המצחיק חנוך חברתי לכל הפעילות הלא פורמלית שלנו. וזו אולי הבעיה של אלו שמתנגדים. לפי תפיסתי, החנוך הב"ל כולל את אופי הלמוד בכתה ואת הפעילות החברתית. זוהי דרך פנטסטית להעביר דברים, שהיינו מתבדכים אילו יכולנו להעבירם בלמוד השטתי. למען האמת היו לי הרבה התלבטויות לפני שבכנסנו לזה, (גם אחרי כן). בתחילה היו טענות רבות אולם במשך הזמן דעכו, אין לי ספק ש-90% ומעלה של התלמידים יצינו אותה פעילות חברתית, שנים לאחר שיסימו את ביה"ס ואולי יזכרו את ביה"ס דוקא מן הצד הזה. כללית, אני לא חושב שמי מן התלמידים מפסיד בדרך זו, את החומר שאנו צריכים להעביר אנו מצליחים להעביר בסופו של דבר אם ע"י למוד אינטנסיבי, אם ע"ח זמנם הפנוי של התלמידים או של המורים. עובדה היא שאנו מצליחים להביא אותם לרמה הנדרשת בבחיבות, גם אם זה דורש קצת יותר מאמץ. אבל הדרך בה אנו נוגעים בכל מיני נושאים בתחומים שונים, אשר להערכתנו, בשום דרך אחרת לא היו מגיעים אליה, חשובה עד למאד. זוהי הזדמנות פנטסטית לתלמידים להכיר עולם אחר ותפיסות אחרות, לאו דוקא את החומר שקבע משרד החנוך. אם תבדקו את מערכת הלמודים, אין בה איזו "בשורה" שהיא חשובה יותר מהדברים האחרים שאנו מביאים דרך אגב לבי"ס. בשנים האחרונות אושרה ע"י משרד החנוך אוטונומיה לבי"ס, להכניס לתכנית הלמודים נושאים שונים, אפילו ע"ח שעורים שבמסגרת.

אשר

השאלה הבסיסית היא, מה למידה? האם למידה היא רק שיעור פורמלי? הנקודה החשובה היא (ואני בתור מנהל חייב להקפיד על כך) לשמור על פרופורציה נכונה. ברוב המקרים מביאים בחשבון את המסגרת השגרתית בה יוכל להשתלב כל תלמיד לאחר פעילות חברתית. ס"ה זוהי ברכה לביה"ס. הורים שילדיהם הגדולים לא זכו לזה חשים בהבדל הגדול לטובה ומעריכים זאת.

לדעתי צריך להשקיע הרבה מאמץ בחנוך המשלים, השאלה באיזו מסגרת? אני בין המסתיגים מן האופן בו מתנהלים העניינים כיום. צריך להיות בנויים על סולם עדיפויות, מטרת ברורה ושיטה יותר שמרבית. ס"ה מאד חשוב לפעול בעניין. אין לי התנגדות עקרונית. אולם נראה לי שיש לנו בעיה כאשר תכנית העטרה נעשית ע"ח הלמודים. אני בין המורים החושבים שזה פוגע בהרגלים מסוימים. הרגשה דומה קיימת בין חלק מהמורים הוותיקים. צריך לצמצם את תכנית העטרה הנעשית ע"ח הלמודים ולמצא מסגרות אחרות (משהו בדומה לתנועות הנוער).

מה ההבדל בין ביה"ס בעבר וביה"ס כיום? איך היית רוצה לראות את ביה"ס. לא יודעת איך היה בי"ס בעבר. לפחות ממה ששומעים מהבוגרים מתקבל הרושם שהיה נורא. (עובדה, ללמד בני"ס נראה בעיניכם הדבר הגרוע ביותר) אני מכירה את בני"ס בצורה שונה מזו שמתארים הבוגרים (כמונן לחיוב!). מה שהשתנה, שלא באשמתנו, הוא גודלו של ביה"ס. בשנים הראשונות הייתי מודה יתידה בגיל מסוים, הצטרפתי "לשבור" את הראש לבד. כיום יש צורת מורות לכל כתה מה שמפנה ומקל על המורות החדשות את קשיי הקליטה. גם מבחינת הילדים טוב שיש לילד מגע עם הרבה ילדים, חשוב להתפתחות לשנות את המסגרת הכתתית. מה שהייתי רוצה הוא, יותר שתוף פעולה בין בי"ס והבית, חסרה ההרגשה שהבית שותף למאמץ. יותר מדי זורקים על ביה"ס. צריך יותר ימים פתוחים, שנועות מיוחדים אליהם יגיעו מירב ההורים יהנו - יגיבון - וישפפו פעולה.

עד היום בי"ס לא מצא את הדרך לבית. אני חושב שזה קשור לחנוך אותו קבלנו רובנו ההורים, שגדלו בבתי ספר אחרים. יש לנו "דרך ארץ" כלפי ביה"ס. איבנו מרגישים שמתפקידנו להכנס לשעורים, היו לנו הרבה דיונים עם מטפלות ומחנכים. לא מצאנו את הדרך! זה קשור גם במחנכים יש כאלה המצליחים לקשור קשר עם המטפלות ועם ההורים אבל יש מטפלות שאין להם ענין לעבוד עם המחנכים, יש הבדלי גישה. בגילי העממי עוד מצליחים להביא הורים לבי"ס - בתיכון על פי רוב לא. הילדים מתבישים בכך. חוץ מזה, ישנם מורים שקשה להם ללמד כשמישהו נמצא בכתה. זה נושא מאד מורכב, כללית, מה שניתן לעשות בענין זה הוא, לקשור את המטפלות יותר לביה"ס שתרגשנה עצמן לפני ואחרי החנוך של ביה"ס. בקשר לשאלה, בי"ס בעבר וכיום, קשה לי לענות אני רק 15 שנה במקצוע הפסדתי את הגוארדיה הותיקה של 10 השנים הראשונות שנתנו את הטון. מכל מקום בעיני אנשים אלו הם אנשים בעלי ידע רחב ביותר, יותר נוקשים מן המורים של ימינו. אכן, בי"ס השתנה. ובמה? לפחות ביחס האישי. כיום הפרט חשוב לנו הרבה יותר. כתוצאה מכך כל שיטת העבודה השתנתה. כיום מושם דגש רב על כל פרט מתוך רצון לבנות כלל בריא יותר. בעבר הדגש הושם על כלל הכתה כשהפרט בטל בתוכה.

(המנט מופנה לעבר דברה, תלמידה של האסכולה הישנה ומורה לפי שיטת האסכולה החדשה, מה בפיה?)

האווירה היתה אחרת. הדבר מתבטא בעיקר במשמעת. פעם קבע המורה, דבריו לא נתנו לערעור. היום חדרה הדמוקרטיה אף לבתי ספר. נתנת לילדים אפשרות בחירה, הם בשאלים ומביעים דעה. הכל השתנה ולא רק בני"ס שלנו. אנחנו חלק אינטגרלי של הרוחות המנשבות כיום בארץ ובעולם.

דן

שאלה

חיה

ולה

אשר

דבורה

בעבר לא נגשו לבגרות על כן יכלו להעמיק בחומר הלמודים. לא היה
צורך לרוץ להשיג את החומר, לקראת הבחינות, כפי שזה היום. בעבר -
"זרקו את המורה לים". העזרה, ממורים אחרים, היתה מיזמלית, ונתנה
רק לפי בקשה אישית של המורה. כיום העזרה רבה, גם בלי פניות
אישיות, ובכך מקילים על המורה (חדש וגם ישן) את עבודתו.
איני יכול להתעלם מן ההרגשה הבסיסית, שמורה נעשה מורה רק לאחר
שהוא "שוחה" לבד. אמנם טוב לקבל עזרה אך לא זה מה שפותר את בעיותיו
האישיות של המורה.
לא מכיר את ב"ס בעבר. אבל מעל פני השטח נראה שיש דברים שהשתנו.
א. התיחסות לפרט במדה רבה יותר מבעבר.
ב. חנוך העשרה בקנה מדה גדול.
ג. הקף ב"ס משתנה משנה לשנה. כתוצאה מכך צוות המורים גדל.
ד. ההנהגה.
כל המשתנים הם חיוביים חוץ מן המשתנה הרביעי. אם להנהגה של שנות
ה- 50 וה- 60 היתה מטרה ברורה (אם כי איני יודע באיזה מידה הצליחו
להגשימה) כיום קיימת התלבטות רבה. וזוהי חלק מן הסיבה, לדעתי,
שאנו מתפשים את "העשרה" אמנם איני חושב שאפשר להשליך את הקו, של
אותן השנים, לימינו, אולם חייבים להגביר מחדש את המטרות. מה שמעיק
עלי במיוחד הוא החנוך היהודי-הדתי, במובן הרחב ביותר של המילה.
נדמה לי, שאפילו מי שאינו באסכולה שלי, אינו רואה יותר מדי נחת
בענין זה. נכון שיש לנו קצינים טובים ואזרחים טובים, אבל איננו
עושים די בענין הדתי. אני רוצה לראות בן אדם ספוג תורה ומצוות
באופן עמוק יותר בצבור הדתי יש "מובלים" שאני יכול להזדהות אתם והן,
הישיבות התיכונות ישיבות ההסדר, האולפנות. מה גם שצריך לצרף לזה
את המיוחד שבחיי הקבוץ.
מסכים רק לחלק מן הדברים. איני מסכים לכך, שאין קו ברור. אני רואה
את ביה"ס כמרכיב חנוכי אחד בין כל המרכיבים. איני חושב שב"ס יכול
למלא את הפונקציה, שדן מצפה. לעולם לא זהיה ישיבה תיכונית או
אולפנא, כיון שהצבור אינו מעוניין בכך. סה"כ איני רוצה ב"ס שזוה
במהותו אבל בהחלט מעוניין בתגבור, רוצה שהתוצר יהיה יותר טוב.
(בעצם, איני יודע להגדיר בדיוק מה אותו "טוב יותר"). אולם אל לנו
לשכוח שהבית הוא המרכיב החשוב ביותר בחנוך (בית ההורים, ה"רחוב").
בי"ס עושה כמיטב יכולתו, ותמיד שואף ליותר אך אין לצפות שהוא יעשה
את כל העבודה, במפורש אנו מתימרים לעשות רק חלק מן העבודה ומצפים
מן הבית להשלמה. לדעתי, אנו עושים הרבה במעט שיש לנו (יש הודים
לילדים מסיימי י"ב כמות, שהביעו דעה זו בקול רם) אבל חשוב מי קולט
אותם לאחר מכן, מי מכונן אותם הלאה. בן בצבא עדיין אינו יודע בדיוק
לאן עם עצמו זוהי הבקודה בה חייב כל משק לפעול הרבה ולעומק.
עוד לא יצרנו עליה תודנית-חלוצית, שמתחרה עם מה שהצבור הלאומי,
מדקע דומה הצליח ליצור (גוש אמונים, ישיבות הסדר).
טעות אופטית. הבעיה שלנו שאיננו סלקטיביים. אל תשכח שאתה רואה את
אלה שהגיעו לפסגה, ואינך יודע כמה עשרות בשרו. אני בהחלט רוצה לראות
בבנים שלנו משהו אחר, אבל את עיקר ההצלחה או הכשלון, אני תולה בבית,
מה שנעשה במשקים. אם האוירה בבית תהיה שונה, ישפיע הדבר גם על
ביה"ס.

דן

צריך לשנות את האוירה בביה"ס. בכון שגם בחוץ יש כאלה שיוצאים ל"תרבות רעה", השאלה היא מי המוביל. אני מאד מודאג מן העליתא שלנו (אם יש בכלל) פעם היתה כזאת (כמו צוריאל ז"ל) היום עוד לא הגענו לכך. לא יצרנו דמויות חדשות. כדי ללכת לקראת למוד תורבי משלים, לא צריך להצטמצם בכוחות שלנו אפשר לעודד בוגרי ישיבות הסדר לגור עמו או לפחות ללמד. צריך לעודד משאבים לכוון זה.

שאלה

מעמד המורה בקבוץ? המורה כלפי תלמידיו, המורה והמשק. לא סבלתי מכך. אולי בעבר היו אי אלו חכוכים בענין ימי העבודה, בשנים האחרונות ישנה הרבה יותר הבנה. לטענה שהמורה אינו עובד יש תשובה בשאלה: אם זה כ"כ טוב להיות מורה, למה כולם לא רוצים ללמד?!

ולה

חיה

ולה

כשאני עובדת בבית בחופשות, אני בדרך כלל להערה: סוף סוף את עובדת! בענין המורה והתלמיד. יש בעיה של אחד בין שוים והמרחק שצריך להיות כניכול בין מורה לתלמיד. במקרה מסוימת זה יכול לגרום לבעיות וחשוב שההורים ילמדו "לשמור על הפה".

אשר

קשה מאד להסביר, למי שלא היה מורה, מה זה מורה, מה עובר עליו בשעות היום. יש מורים שבאים אליהם בטענות והם מגיעים למשבר במקרה זה. אני מבסא לעודד אותם, בעיקר על סמך בסיוני האישי. מורה מרגיש שבאיזה שהוא מקום בוחנים אותו הרבה יותר מאשר את כל אחד אחר.

מורה ותלמיד. בעיקרו של ענין אני לא מאמין שמורה יכול להיות חבר של תלמיד. מורים שלא תופסים זאת, מעמדם מתערער מהר מאד. אמנם כל מורה מעונין להיות חבר עם תלמידיו והמרחק יוצר בעיה של אי בוחות (לא פעם) אבל צריך לדעת להכיר בדיסטנס. מכל מקום מעמד המורה הוא פונקציה של ראית המורה את עצמו אם הוא שלם עם עצמו (בכל דרך בה ילך) והתלמידים ישתפו עמו פעולה. אם אינו בטוח בעצמו יהיו לו בעיות, כל עוד לא יתפוס את הבקודה.

חיה

דן

אין ספק שקשה יותר לשמור על מרחק בקבוץ מאשר בעיר. לוקח זמן עד שתופסים מה זה להיות מורה בבי"ס קיבוצי. אך לאחר שלומדים לתמרן ולדעת מה להתיר ומתי לאסור ולהאמין בצדקת הדרך, אין בעיות. חסרים אמצעי עבישה. יש צורך באמצעים הרבה יותר מתוחכמים והכוונה לתחכום מבחינת תוכן השעורים. בדרש מן המורה מאמץ גדול יותר. למורה בקבוץ יש קשיים בגלל אי הסלקטיביות, מהחופשיות, מהעובדה שכמעט ואין זורקים תלמיד. אני הייתי מצפה לשפור, שגם המטגרת תתן גבוי לענין זה. המורה וקבוץ, לא מטריד אותי אישית. אולי בגלל שעבדתי הרבה שנים במשק.

אבי

(שהגיע מהשמירה מסכם ענין זה) בביה"ס היו ויש מוהלים מאסכולות שונות מן הלבדלית ביותר ועד לקפדנית ביותר. יש מורים שמצליחים טוב במסגרות אלה ויש שלא. כשאני מבסא לבחח, אני מגיע למסקנה שכל מורה הבטוח שהוא עושה את מלאכתו באמנה, אין לו בעיות וממילא המרחק בינו ובין התלמידים בוצר. הבעיה קיימת רק אצל המורים המפקפקים, ילדים יודעים לעלות על הגל הזה.

ה ל ו מ ד מ כ ל א ד ס

בן זומא אומר איזהו חכם? הלומד מכל אדם
שנאמר: מכל מלמדי השכלתי ועדותיך שיחה לי.

(אבות פ"ד, א)

תמיד אהבתי לבקר בכל אחת מקבוצותיבן. בכל פעם מחדש מתגלה לעיני: ראה
דבר זה חדש הוא, לא היה לעולמים. בכל פעם אני לומד, כי אפשר לשנות. לעולם
צריך לשמור על פתיחות, למתוח ביקורת לקיים, וללמוד מנהגים חדשים.
עשרות בשנים זכיתי לחיות בקבוצה, אבל מעולם עוד לא שנתנו בשלוחות. למרות
שיש לנו שם ידידים ותיקים לרוב, ואפילו קרובים ומחותנים. סוף סוף - פעם
ראשונה בחיינו הגשמנו את התכנית: שבת בשלוחות.
חדר האוכל החדש המשוכלל העמיד אותנו על עובדה: אינו יותר מדי גדול,
כאן עוד אפשר לשבת ביחד ולשיר זמירות. גם הרעש אינו מכביד כל כך על השיחה.
השבת בלבי: גם אצלנו, אסור להמשיך ולהגדיל את חדר האוכל, אלא צריך ליצור
כמה אולמות קטנים, כדי לשמור על אורה אינטימית.
על חידוש אחד אפשר להמליץ בפה מלא: לוח המודעות.
אצלנו יש לוח מודעות עצום וארוך, וקשה לקרוא מה שכחוב בו מאל"ף ועד ת"ו.
יותר מדי פתקאות, דפים, רשימות. ואילו בשלוחות השכילו לחלק את לוח המודעות
לששה חלקים. כל חלק אפשר לגשת אליו באופן תופשי. לכל חלק בושא בפני עצמו:
סידור עבודה לחוד, תורניות לחוד, מודעות קטנות לחוד, תרבות לחוד, בטחון לחוד,
וכן הלאה. לכל חלק צבע בפני עצמו, שלל גוונים רקמה.
עד היום הזה, מאז תחילת הקבוץ, מצטיינת שלוחות בתכנון וטיפול המושלם של
גינות הבני. גינות קטוסים בכמה מקומות, בתוך חדר האוכל, וסביב לחדר האוכל.
אגם מלא שושנות מים וכל מיני צמחי בוי, דגי זהב ממינים שונים. וכמובן, תמרים
עצומים מצילים על הכל. אורה מיוחדת במינה.
מה ששבה את לבנו - בית הכנסת הנאה, ממש פינת יקרת. מורגש מאד, שקיים
תקנון המבוסס על החלטות ועל הקפדה. בית הכנסת מקושט על ידי קישוטי תאורה
ומתכת. למשל, לוח מתכת נאה לזכר בעזרים (וארציט), המוצב במקום הבכון, בקיר
הצפוני, ליד הפתח. כי הרי המטרה היא, שכל אחד יוכל להביט בו בצאתו מבית
הכנסת, ויזכר...
אנשי שלוחות בעזרים ב"כוחות צעירים", גם בתפילת שחרית (עד "ברכו") וגם
ב"אנעים זמירות".
כמובן, מורגש שיש רב לקהילה, הפונה אל הציבור בשעת תפילה, ע"י שיעור קצר
בין מנחה למעריב וכו'. והלואי שהיינו צועדים קדימה בשטח זה.
לא נאמר בשלוחות "מי שבירך" לכל העולם לתורה, אלא רק בשעת מאורע מיוחד
(בר מצווה, לידה, מחלה וכו'). לעומת זאת בהוג לומר כל שבת "מי שברך לחיילי
צה"ל". התפילה לשלום המדינה נאמרת לפני הכנסת ספר התורה בשעה שארון הקודש
פתוח, בצורה מרשימה מאד.
בכניסה לבית הכנסת בולט בצורתו האמנותית הכיור לצטילת ידיים לכהנים.
אינו קבוע ליד הקיר, אלא אפשר לגשת אליו מכל צד. בחוץ, לפני בית הכנסת עומד
"ריחיים" מאבן בזלת שתורה מתקופת התלמוד, ועליו מורכבים שלשה ברזים, והכהנים
יכולים לגשת תופשי מכל צד.
מקפידים בשלוחות על בוסח אשכנז ע"פ הגר"א. על כל פנים מצאתי מספר הבדלים
בינינו לבין ק"ק שלוחות. ואין צורך להתפלא: אין זהות מוחלטת בין בוסח התפילות
של שתי קהילות, כשם שפרצופיהם שונים, כן דעותיהם שונים, וכך מנהגיהם שונים.

כן דעותיהם שובות, וכן מבהגיהם שובים. בדרך כלל - אותו דין, אותו בוסח. אבל בפרטי פרטים - יש ויש שיבוזיים דקים, ודקים מן הדקים. וצריך לפקוח עיניים - שמא אפשר ללמוד משהו חדש.

היתה לנו חוויה איסטיטית משהותנו בשלוחות, וגם חוויה חברתית בעימה. והעיקר, היתה לנו הרגשה טובה, עם כל השובה: אלו ואלו דברי אלקים חיים, אלו ואלו שלבו.

ועל זאת, תודתנו לכל חברי שלוחות.

אפרים יעיר.

טירת צבי.

--/--/--/--/--/--/--

מה מתאים יותר מלמצוא בפרק י"ב בתהילים את הפתיחה "למנצח על השמינית מזמור לדוד הושיע ה' כי גמרנו מודים הושיע ה' כי גמרנו והושיע ה' כי אנו מתחילים. ומודים על שביים על סיום ועל אפשרות לסיכום. כיצד מסכמים תקופה ארוכה שכזו, כיצד יוצרים מכלול מרצף הרצוף שיבוזיים, תהפוכות. אחד מחסידיו של המגיד מזלוטשוב שאל את רבו: "באמר בספר תגא דבי אליהו": לפיכך היו אומרים כל אחד ואחד מתי יגיעו מעשוי למעשי אברהם יצחק ויעקב? מה כוונת הדברים כלום אין זו העזה שאדם רואה את עצמו מסוגל לעשות כמעשי האבות?" השיב הרבי:

"כשם שהאבות יסדו עבודה חדשה, איש איש לפי סגולתו האחד יסד את עבודת האהבה, השני את עבודת הגבורה והשלישי את עבודת התפארת כך חייבים גם אנו איש איש לפי תכונתו ויכלתו לחדש דבה לאור התורה והעבודה ולעשות בחיבת תעשה ולא מן העשוי". תרומת היחיד להיות היחד הוא אולי דבר הנשזר כחוט השני בזו הדרך של שמונה עשרה שבים.

בולדצו ילד ילד לפי תכונותיו וסגולותיו המיוחדת לו. ומתוך הבודדים יצרנו חברה, ומתוך השובי יצרנו אחדות. ועתה כשהפרידה בפתח באה השמחה, מתוך העצבות באה התקווה, מתוך החשש לחסרון הויות שהורגלנו להם.

מציאות המלחמה שאנו בתוכה בטלה מאתנו את התחושה של סוף וראשית - טרם סיימנו את מבחני הבגרות וכבר היינו בושאים על שכם תפקידים מרכזיים בענפים. מפאת המלחמה, טרם סיימנו את מבחני הבגרות וכבר היינו בדמיוננו לחיילים כמו אלה בני התשע עשרה הנלחמים עתה בחזית. תחושות אלו העמידו את סיום תקופת בית הספר בצל כמו בדמה לנו כי קוראים לנו ללכת ואין עתה זמן לחגיגות של סוף אלא ליוזמה ולעשייה של הלאה.

אך קודם שאנו פורשים כבפיים ובודדים לדרכינו - רצינו להודות להורים, למטפלות למדריכים - לכל אלו שלינו אותנו עזרו טיפתו ופיתחו - ותודה גדולה ומיוחדת למארגני המסיבה.

דקלה בוכציק.

מתוך באום מסיבת הסיום שנערכה בביה"ס.

--/--/--/--/--/--/--

הזדמנות שלא נוצלה כיאות

במשך ארבעה ימים נערכו ימי עיון לעובדי חנוך בבית הספר האזורי. הכוונה היתה לתת למורים ולמטפלות בסיס יותר מוצק לעבודתם. לתכנית המגוונת של השתלמות חינוכית זו עוד אשוב בהמשך, ביתר פרוט, היא כללה מרכיבים של השכלה יהודית ויסודית פסיכולוגיים וחנוכיים עיוניים ומעשיים.

ברור לי שמורה ומטפלת חייבים בהתחדשות מתמדת. לא סגיי במה שנלמד - אם בכלל - בעבר. הבעיות משתנות, הידע והנסיון המצטבר מחייבים רעבון מתמיד. ללא מפגש והחלפת דעות עם עמיתים, אי אפשר למלא את התפקיד באופן אופטימלי.

בד"כ הנני משתתף בהשתלמויות וימי עיון יחודיים למורי סמינרים למורים. מאידך תורם אני כמיטב יכולתי בהעברת השתלמויות מהשתלמויות טובות למורים וגננות. כיוון שהשנה בוטלו בגלל "המצב", ההשתלמויות שמשה רויס וכותב שורות אלה אמורים היו להעביר בבית שאן, בתפניתי לכמחצית הזמן להשתלמות בשדה אליהו. היו דברים שענינו אותי ולא ידעתי עליהם די, וכך הייתי סקרן לראות כיצד אחרים מעבירים חומר בהשתלמות המיועדת למחנכים - בהנחיית, למדתי, הפקתי לקחים מרוב השעורים בהם בוכחתי. סבור הייתי שמחנכי שלוחות - מורים למטפלות - ינצלו גם הם ימים אלה, מי יותר ומי פחות. בגלל שובי העסוקים ושוגי האנשים, אך טבעי שמתוך תכנית של כ- 10-11 שעורים יומיים יבחר לו"כ"א כפי ענינו, ליכולתו וחסרונו את המתאים לו. התכנית כללה שעורים ביהדות - בהלכה מס' תענית, ובאגדה - מדרשי החורבן, וכן סוגיות היסטוריות, בספרות - התודעות עם עגנון, במישור החבוכי העיוני - פרק ממשנת אריקסון באמצעות סרט מאלף ובתוחו, ובמישור החבוכי המעשי - דרמה יוצרת, שיחות על מחיר הפתיחות וכן בגיעה לבעיות השעה - מלחמת הלבנון באספקלריה חנוכית.

לכן דמיתי כי כל המורים והמחנכים ימצאו להם מתוך מגוון זה סוגיות להתגדר בהן. להערכתי לא היה מורה ומטפלת שלא יכול להפיק תועלת מעשית והעשרה עיונית מחלק ממה שנלמד ולוּבּוּן. להפתעתי היתה המציאות שונה לתלוּטוּן - בצד של מספר מורות שהתמידו מעל ומעבר, היו מורים שכלל לא נזקקו ולו להרצאה אחת לתרופה. ואם במורים עסקינן - לא היה במובן זה הבדל רב בין מורי שלוחות לעמיתיהם מן המשקים השכנים (ולעניות דעתי בית הספר היה צריך להיות בענין זה תקיף יותר), אך לגבי מטפלות בית הספר, בלטה ההעדרות הכמעט מוחלטת של שלוחות (למעט מטפלת אחת). רק להרצאותיה של מלכה הס באו מטפלות בוספות ובעיקר ותיקות של הגיל הדר. הדבר אומר דרשני - מה עוד שגם אפשר היה לשמוע מצד מטפלת הערות מזלזלות, לא דל שלא שתפו עצמן במה שבראית לי חובתן - אלא עוד השתמע שאלה שטויות דטפש מי שטורח לשמוע אותן. יתכן וזו דעת יחיד, אך מבחינת הטורח לא בהגה הרוב הדומם אלא בהעדרות בולטת, בהשוואה למשקים השכנים.

ברצוני להדגים ע"י שתי דוגמאות ספציפיות, ובשטח החבוכי מה גודל ההפסד. הסרט שמלכה הס נתחה ובאמצעותו ההכרה עם מקצת תורתו של אריקסון, אמורה להיות בסיס לשנוי עמדות עקרוני בחנוך, או לחלופין לפחות לתשומת לב והתמודדות עם נקודות שהמטפלת נתקלת בהם יום יום, שעה שעה. משער אני כי שמונים אחוז מכל עשייה חנוכית, החל מבית התינוקות וכלה בטפול ב"ב מצריך שינוי גישה, אם אני מקבל את אריקסון במלואו. או לפחות תשומת לב ומחשבה, אם אני דוחה מקצתו או כולו.

הדוגמא השניה - הדרמה היוצרת היא עוד כלי - ומאד חיוני וחשוב - שהמטפלת יכולה להזדקק לו. אי למוד, או אי ההתחדשות והנסיון בנדון - הן בחזקת החמצת הכרת/העמקת כלי מחזיק ברכה.

לא באתי לקנטר אלא להציע הצעות למחשבה ולתקון בעתיד - מקומה של ועדת החנוך בהשתלמות כזאת צריכה להיות עדוד, יוזמה וחיוב. רשימת כל המטפלות, שאלון לגבי

סדרי עדיפויות וסדור יום יומי של זמן הניתן לכל מטפלת וששומה עליה לנצל חיוניות. בתוכנו בימים אלה גם בעבודתן של משתלמות בתנוך המצולות בחופשה ואפשר להעזר מבחינת סדור עבודה בהן להחלפות הנחוצות. הדבר לא צריך להיות נתון לשקול דעת אישי, אלא להטלת משימה המובנת מצד עצמה על המטפלת. באופן זה גם תיווצר מודעות ובמקום האפנה של אי איכפתיות - זלזול, תיווצר דעת קהל חיונית כלפי השתלמות בכלל וכלפי השתלמות שבהישג יד. תחבורה מסודרת ואי הבתקות מן הבית ובעלת רמה גבוהה בפרט. מי שיצא מפסיד בסופו של דבר הם הילדים, וחבל.

דוד לוינשטיין.

-/-/-/-/-/-/-/-/-/-

לימודי במדרשה למורים למוסיקה (ת"א)

(מוקדש - ברוב הרמוניה - לכל ששאלונו השנה: "בר, איך בבית שמש?")

"למה דוקא שם?" - תהו באזני, במדרכות.

המדרשה למוסיקה מציעה מגוון מסלולים השווים לכל בפש מוסיקלית ומעל לכך -

כיס... (מוסיקלי, כמובן).

לבחירת הסטודנט: הוראה בני"ס יסודי, חט' הביניים, תיכון, ריתמיקה לגיל הרך,

ומוסיקה-תרפיה (מוסיקה לחינוך המיוחד) משך שלוש שנים יש להגיע לשליטה ברמה של

שמונה שנים לפחות - בכלי ראשי (רצוי פסנתר) וכן כלי זוסף ברמה של אפשרות ליווי.

כל תלמיד גם מתמחה בהוראת חלילית לילדים. התעודה הסופית מעבירה דרגת "מורה בכיר"

למוסיקה, במסלול הספציפי.

אחד הדברים היותר מהנים במדרשה, הוא - הגיבוש הפנים-כיתתי, שהוא פועל יוצא של

היות הכתות קטנות ומחולקות ממילא לשתי קבוצות בהתאם לרמה המוסיקלית הראשונית.

שתוף הפעולה בין הלומדים הוא תנאי הכרחי להנאה ויעילות בשיעורים כמו - ביצוע,

ריתמיקה, תנועה, ואפילו פסיכולוגיה. הקו המנחה הוא למידה דרך התנסות וחוויה.

פעילות חברתית - מוסיקלית, "קונצרטים של צהרים", התמודדות עם הלחנה ואילתור -

הם מקצת הדרכים לעודד פעלתנות יצירתית, אשר אמורה לאפיין בעתיד את שעורי המורים

שיצאו מהמדרשה. אחת לשבוע מתקיימת עבודה מעשית, בשנה הראשונה - כולם עובדים

בבתי ספר יסודיים, ומהשנה השניה - לפי מסלול ההתמחות. גם כאן ניתנת הזדמנות

לעבד באופן עצמאי - גם אם מודרך - את התאוריה והכלים שניתנו לנו ע"מ להורות.

שימוש בכון ואישי ב"טכנולוגיה - חינוכית" מעניק אפשרות להעביר שיעור באמצעי

עזר סגנוניים, ולקבל את "היוון החוזר החיובי" לפי כל כלי הדידקטיקה

הרשומים במחברת...

הלימודים כולם עומדים בסימן העשרה: מרחיבים את הדיבור והעיון מעבר

למקצועות שבמערכת. קיימת מגמה להקנות ידע מקיף בתחומים שונים לאו דוקא לשם

קבלת תעודה, או ציון. קצת על מקומה של "יהדות" אצלנו: המקצוע "טעמים ותפילות"

נחשב למוסיקלי, וכך גם מתיחסים אליו. דבר שאינו מוצע מלשנן את ההפטר מישעיהו

וקריאת התורה בפרק א' של בראשית... התפילות שנלמדות הן בד"כ פיוטים לימים

הנוראים, לשבתות, ומועדים.

קריאה רהוטה - מובטחת ע"י קריאה מתוך הכתוב התנכ"י.

במסגרת מחשבת היהדות - לומדים על מהות השבת, יום הכפורים, אסרו חג, ראש חודש וכיו"ב, דברים שלנו בראים כא' ב' אך דרשו הסבר מעמיק לגבי רוב התלמידים במדרשה.

למותר לציין ששיעור זה פטרוני על מנת שאגיע ביום ששי לפני כניסת השבת

הביתה.

ש ו ו ק ו מ כ י ר ה

דודי מקס היה אומר: אם אינך יודע לאן אתה הולך, כל דרך תוביל אותך לשם. זה בכון, במיוחד, כשמנסים להגדיל את המכירות ואת הרווחים. כדי להגיע לרווחים מקסימליים נדרשים אנו לדעת, איך צריך למכור, נאיזה מדיניות לבקוט, נאיזה מתיר לדרוש.

איך אנו משיגים מטרה זו? אני מאמין שתכנית שווק ניאאלית, היא צעד הכרחי בכון השגת המטרה. הדרך הנכונה היא, הכנת תכנית שווק גמישה, הלוקחת בחשבון שני מרכיבים עקריים, שהם "זמן וכסף". בסופו של דבר, זוהי הדרך היחידה.

הנה מספר שאלות, שנסיבן לענות עליהן ואנו מאמינים שהן בסיס טוב למדיניות של מכירה ושוק. אפילו שלפעמים אנו חושבים שזה תיאורטי, מנסים אנו גם ליישם את זה במציאות.

שאלה: מה אנו מנסים להשיג?

תשובה: אנו רוצים למכור את המוצר בכמות מקסימלית ביחס ליכולת היצור שלנו, ולתת את שרות השווק הטוב ביותר.

שאלה: מהם המוצרים שאנו רוצים למכור?

תשובה: קודם עלינו להכיר את המוצר שלנו. אנו צריכים לדעת ולהבין את הרקע הטכנולוגי של המוצר, כדי להציג אותו, ולתת את ההסבר הדרוש ללקוחותינו.

שאלה: מי הלקוחות שלנו? איפה הלקוחות? (פירוט גיאוגרפי) איזה מתיר צריך לדרוש?

תשובה: א. דרך עזרתם של המפיצים הראשיים שלנו, חילבים אנו להשיג את הלקוח או את הצרכן מבחינה גיאוגרפית ולחדור לשוק האפשרי בכמות המקסימלית. ב. אנו צריכים לתכנן את מתיר המכשיר על פי שתי אמות מידה, כמה עולה לנו ליצר את המכשיר ובהתאם ליכולת הצרכן לשלם.

שאלה: איך מופץ המוצר כיום?

תשובה: המצב האידיאלי למכירת המוצר הוא אם בכל האזורים העקריים יהיו לנו סוכני הפצה מתאימים בעלי כוחות מכירה מתאימים. זה חירובי, שמדי פעם נציג המפעל יפגש בעצמו עם המפיצים, לצורך מעקב אחרי הצרכן, לפתוח קשר אישי ולבנות השוק.

שאלה: איך נקבע מתיר המוצר ומהי השפעתו על כך בשוק?

תשובה: עקב שוק תחרותי יש לבחון את המחירים מפעם לפעם. לשם כך יש להשיג מידע על פעילות של יצרנים אחרים.

שאלה: מה השפעת התחרות?

תשובה: התחרות היא המכשול העקרי שלנו. חירובי לדעת מה עושים המתחרים, ע"מ לדעת מה עלינו לעשות, כדי להתאים את מחירנו ואת הפתוח הטכנולוגי והכלכלי.

שאלה: מה בתח - השוק שלנו? (מאד קשה להשיב על כך, אך אנסה)

תשובה: כדי לדעת את הלקנו בשוק, ניתן להפעיל חברה לסקר שווקים. אך לדעתי קשר הדוק עם הסוכנים, יכול לתת תוצאות טובות יותר, עקב העובדה שהם במצאים "בשטח" כל הזמן.

שאלה: האם היתה פעם תכנית שווק והאם היא הצליחה או לא?

תשובה: גם אם היתה תכנית שווק, צריך לעדכנה ולשפרה כל הזמן. תכנית שווק, בעיקרה, אינה יכולה להיות סטטית, עליה לבוע עם הזמן.

שאלה
תשובה
מה צריך להיות קנה המדה להצלחת תכנית שווק? הכנסות, רווחים, עלויות.
כל הבקורות המוזכרות לעיל חשובות וחייבות לפעול במקביל לשם הצלחת
תכנית המכירות. והעיקר "לחשוב גדול".

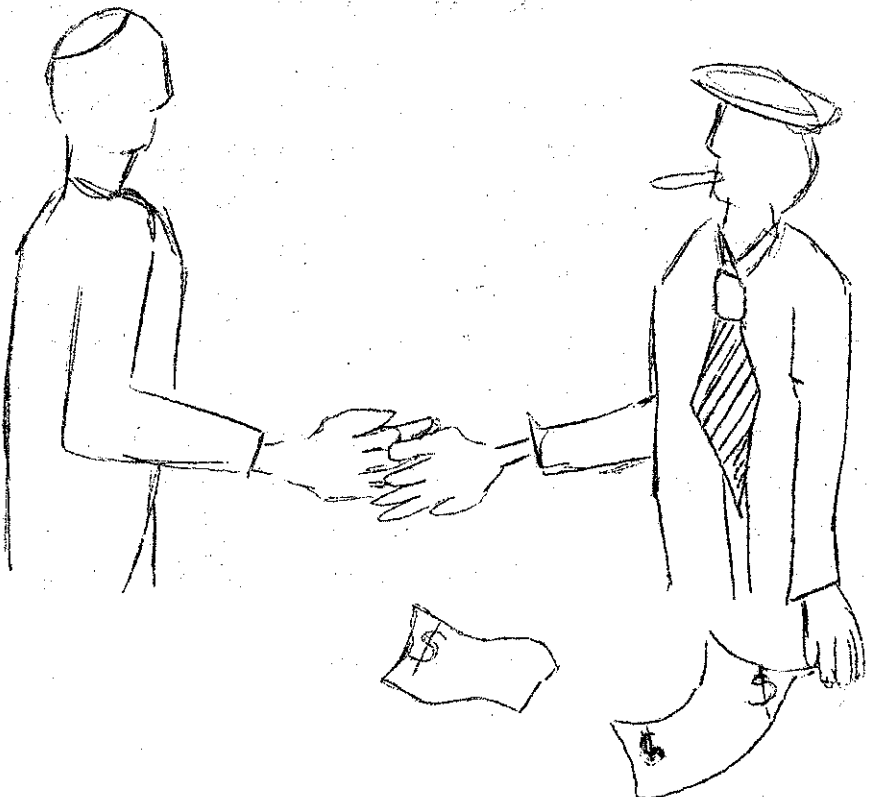
שאלה
דרכים להגיע לתודעת השוק

- א. פרסומת
- ב. דאר ישיר
- ג. פרוספקטים
- ד. קטלוגים
- ה. עלון ידיעות
- ו. מסיבות עיתונאים
- ז. תערוכות.

תשובה
כדי ליצור קשר עם השוק, אנו זקוקים לכסף. כספים אלה חייבים להיות
מתוקצבים שבתית ובהתאם ליעדי השוק, שעליהם הוחלט.
ע"מ להשיג את כל היעדים הנ"ל או לפחות חלקם, חובה להכשיר כוח אדם
למכירות בעלי רקע טכני מתאים בתחום המכירות ובהול השוק.
שפה היא גורם חשוב ביותר בתחום קשרי המסחר. לידיעת שפות יש חשיבות
ממדגה ראשונה. כאשר השליטה באנגית היא בסיס הכרחי.
כושר שכנוע מסחרי, אינו דבר שאפשר ללמוד. אנו בדעה שזה משהו שבולדים
איתו ומה שחשוב להוציא אותו ולפתחה.
אם כל זה בראה מסובך איך מגווס זהו ה-א' ב' של עולם העסקים.

ראלף בלום.

-/-/-/-/-/-/-

ב ס ו כ ו ת ת ש ב ר - הצעה לשיפורים

=====

- הקיץ בעיצומו ואנו מתקדמים לערובת החגים. בטוהבי שרוב החברים זוכרים את חג הסוכות הקודם (תשמ"ב) ואת "המבול" שירד עלינו ערב החג. יתכן שחלק מאיתנו אינו זוכר אולם האכילה בסוכה המרכזית שלנו הסמוכה לחדר האוכל היתה סיוט שקשה לשכוח אותה. הסיבות לכך לא היו קשורות באותו המבול שהזכרתי אלא בגורמים אחרים לגמרי. אשתדל למנות אותם לפי זכרוני.
- א. פני הקרקע באיזור הסוכה, לא אפשרו תנועת עגלות הגשה בכל שטח הסוכה. וכן לא אפשרו הצבת השולחנות ברמת בוחיות מינימלית ואנו כולנו יודעים שבסוכות משתמשים לא רק בשולחנות אלא גם בפלטות ועוד אמצעים אשר רק מדגישים ומחריפים כל שיפוע ומהמורה בפני הקרקע.
- ב. כניסת הסוכה תוכננו בצורה שלא הביאה בחשבון את זרימת האנשים בתוכה וכן נוצר מצב שרוב האנשים נכנסו מכיוון בית הקיטור ובעו בין השולחנות לכיוון ההגשה העצמית שמוקמה בפתח הכניסה לקומת השידורים של המטבח ובדרכם כמובן שהתנגשו באותם אלה שכבר לקחו אוכל ובעו מכיוון ההגשה לכיוון השולחנות.
- ג. בגלל פני הקרקע הבלתי נסבלים דוכזו כל האוכלים על משטח האספלט הקטן שמול הכניסה הנ"ל דבר שגרם לצפיפות בלתי נסבלת ובנוסף לכך חוסר יכולת של העובדים להתמודד עם תחלופה כה גדולה ומהירה של אוכלים על אותם שולחנות ספורים. ליכלוך, רעש, כלי סוכר ריקים, חוסר מרגינה וכו' שנגרמו. עקב כך קרבו עוד יותר את האוירה לאוירת ט' באב והלא באמר כבר "ושמחת בחגך".
- ד. את שולחנות ההגשה התיקניים של לפני שנה ("השמיניות") לא היה מקום להציב למטה וכך נוצר מצב שכלי ההגשה העצמית היו מחוץ למבנה בתוך הסוכה והאוכל היה בתוך המבנה ובערבוביה של האנשים שהתרוצצו באיזור זה גרמה לי אישית לא אחת לרוות על האוכל או על חלק ממנו.
- אלו הסיבות שאני מעלה בזכרוני כרגע אולם יתכן שחברים יוכלו להעלות עוד כמה. מכיון שכך אני רוצה להציע לחברים הצעה שאולי תפתור את הבעיה לפחות בחלקה. בדאג שכל הרחבה שעליה עמדה הסוכה בשנה שעברה תרוצף או תכוסה באספלט, באופן כזה בוכל לבנות עליה סוכה אשר יהיה בעים לשבת בה ואשר תוכל לשמח את כולנו כולל את עובדי חדר האוכל. דבר זה יאפשר לאכול על פני כל שטח הסוכה יאפשר לנוע עם עגלות חלוקה והגשה בלי לשבור את העגלות ואת העובדים וע"י כך ניתן יהיה לשרת אנשים שישבו גם בקצה הסוכה. הדבר יקטין את תחלופת האנשים על כל שולחן ויאפשר לאכול על שולחן נקי ומסודר.
- יש לתכנן את ההגשה העצמית כך שתביא בחשבון את זרימת האנשים פנימה והחוצה, יש לדאוג שהכניסה תתבצע מכיוון אחד למשל מכיוון המסדרון שבין חדר הכניסה הראשי לחדר האוכל ובין המחסנים. הדבר גם יאפשר לכולם לקרא מודעות לנטול ידיים (בכניסה) לקחת דאד וכו' ואת ההורדה אפשר יהיה למקם בקצה אחד של הסוכה כי הרי לא תהיינה בעיות של תעבורה עד למעלית.
- אני יודע שיהיו אנשים שיטענו שהדבר הוא בזבוז כספים, לאלה אני רוצה לאמר לפי הערכתי עוד לפחות פעמיים ואולי שלוש פעמים נבנה את הסוכה במקום שהיא עמדה בשנה שעברה. כל עוד לא יזוז "מיקרונו" למקומן החדש ולא נבנה את הרמפה המיועדת הרי אין לפי הבנתי מקום אלטרנטיבי לסוכה ועקב כך מדובר לפחות ב- 2 - 3 חגי סוכות הבאים עלינו בשנים הבאות. אני בטוח שאם לא נשפך את המצב ללא שום ספק חברים יפסיקו לבוא לאכול בסוכה זו כי הרי לא כתוב בתורה שחייבים להתענות בחג הסוכות.
- אפשר לעשות זאת בכמה צורות, האחת לצפות את כל המשטח באספלט - אפשרות,

אשר חסרונה הוא שבעת בניית הרמפה המיועדת, האספלט יעקר ויהרס. אפשרות אחרת היא לרצף את השטח במרצפות רגילות 40x40 או במרצפות "אקרשטיין" שנתנות לפירוק ולשימוש חוזר.

אני קורא למוסדות הקבוצה לדון בהצעה זו ולהחליט כבר עכשיו, כדי שאפשר יהיה לפתור את הבעיה עד לבניית הסוכה כדי שנוכל לשמוח בחג הבעל"ט כפי שכולנו מצויים ורוצים.

דוד דישרון.

--/--/--/--/--/--/--/--/--

ש ל ו ם ה ג ל ב ו ע

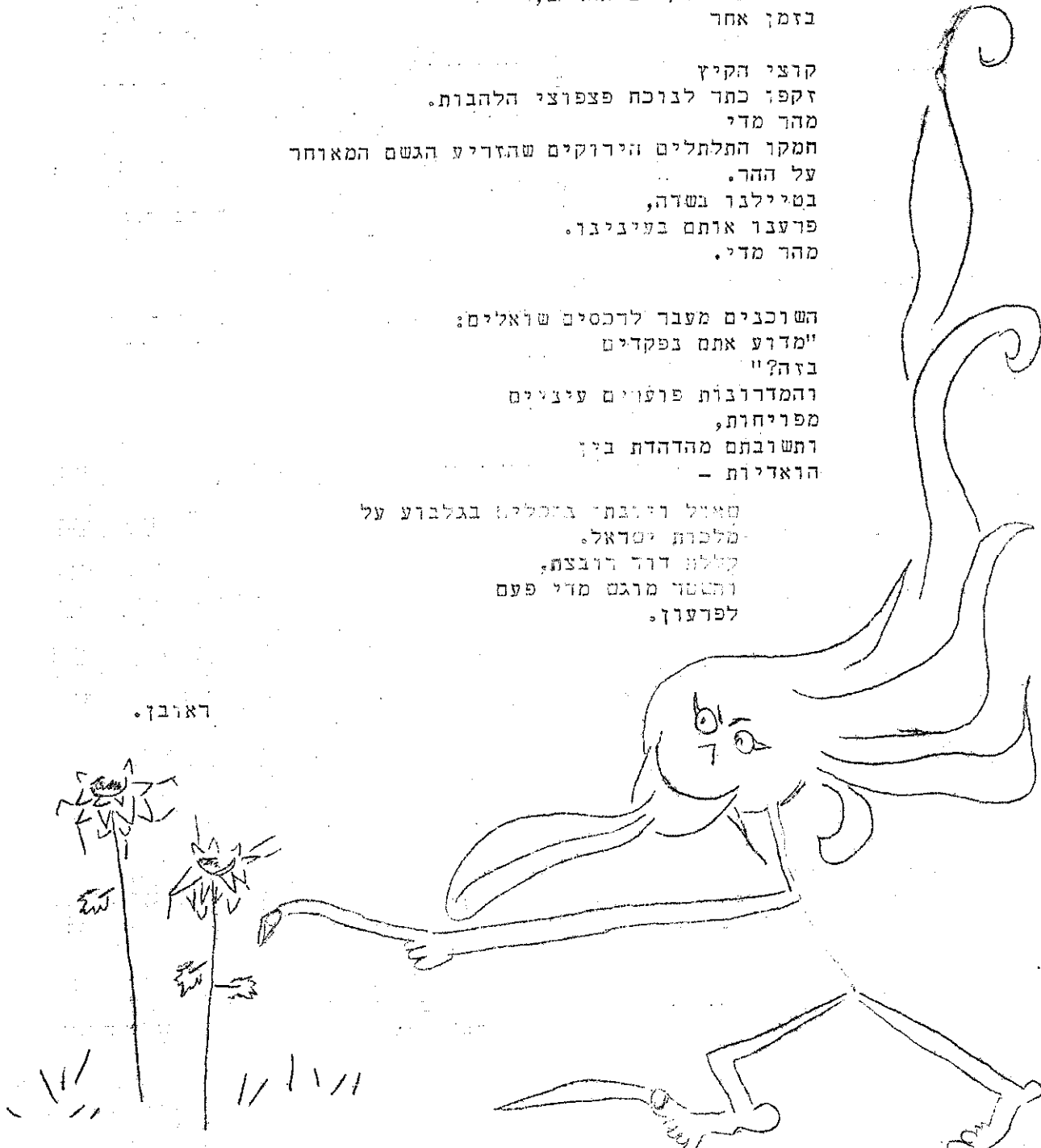
מרחוק ראינו את שיירות האש
 מפזרות את אשליית האפילה השקטה
 של ראשית תמוז.
 כבר בצהריים,
 בצפון מוקדי עשן אחדים,
 תזכורת למוקדים אחרים,
 בזמן אחר

קוצי הקיץ
 זקפו כתר לזוכה פצפוצי הלהבות.
 מהר מדי
 חמקו התלתלים הירוקים שהזריע הגשם המאוחר
 על ההר.
 במיילנו בשדה,
 פרענו אותם בעינינו.
 מהר מדי.

השוכנים מעבר לרכסים שואלים:
 "מדוע אתם נפקדים
 בזה?"
 והמדרובות פרעוים עינינו
 מפויחות,
 ותשובתם מהדהדת בין
 הוואדיות -

סאיל ויזבתו בזמליה בגלבוץ על
 מלכות יסדאל.
 קללת דוד הובצת,
 והאשד מרגש מדי פעם
 לפרעון.

דארובן.

ב מ ס פ ר מ ל י ם

- * יאיר בן אשר וחנה דרורי נכנס לבדיתו של אברהם אבינו ביום א' י"ב באב תשמ"ב.
- * למשפ' קאופמן מזל טוב בהכנס רחל למצוות.
- * לשמואל ושושנה לייטבר ולכל המשפחה מזל טוב להולדת הנכד בן למיכה ואהובה.
- * בגמד שלושת השבועות חגגנו שלשה ארועים זה אחרי זה.
 - הגן החדש בחבך בשירה, בהצגה וברוב עם. כל החברים התפעלו מהחידושים, ומהביצוע המושלם. הבנין בגבה והושלם בפחות מעשרה חודשים.
 - מסיבת 'שלום לך י"ב" בהשתתפות ההורים וילדי בית ספר. הילדים "הקטנים" נפרדו מהכיתה הגדולה בריקוד, בשירה ובדקלום.
 - יום הולדת ראשון של חדר אוכל - ממש חגיגה של מאכלים טעימים. כל הכבוד לצוות המטבח.
- * מי שמע? מי ראה? חסרות רגליים ופלטות של שולחן שהיו על יד הצריפות הישן בין חדר האוכל הישן לבין מחסן הבגדים. חברים וענפים יכולים לשאול את הציוד הזה אך ורק באישור.
- * לוי (וייאן) ודני דויטש שעלו השבוע והגיעו ישר לשלוחות ברוכים הבאים ואחולי הקלטות טובה.
- * הנהלת המטבח החליטה שהחברים שעושים תור ערב יערימו את הכסאות על השולחנות כדי להקל על צוות חדר האוכל ששותף את הרצפות בבוקר בימי שני וחמישי. הדבר אושר בוועדת העבודה. אם ישנו חבר שאינו שלם עם החלטה זאת - זכותו לערער לפני המוסדות המתאימים.
- * לב"י-תרום - המזכירות החליטה לתרום 20,000 שקלים מקופת המשק. החברים תרמו 13,320 שקלים בוספים מתקציבם האישי. בס"ה 33,320 שקלים. ברצוננו לציין את ילדי שחף שתרומו את חסכותיהם בסך 170 שקל - כל הכבוד.
- * לשלמה בן שלום שסיים שנת שרות בוספת במגדל עוז איחולי הקלטות טובה בבית.

-/-/-/-/-/-/-

מ ש ר ל ח ן ה מ ז כ י ר ו ת

- משפ' ארואס: יוסף ותקוה ארואס הודיעו שברצונם לעבור לקב' שדה אליהו.
- אסף סמט: ועדת החינוך והמזכירות בעתרו לבקשת משפ' סמט להשאיר את אסף בשלוחות כילד חוץ בתנאים המקובלים.
- שלמה בן שלום: שלמה בקש להשאיר שנה בוספת בגוש עציון כמדריך בבית ספר שדה. המזכירות החליטה לאפשר את הדבר במסגרת של עבודת חוץ בתנאי ששלמה ישהה תחילה בבית שלשה חודשים "להכרות מחדש".
- ישיבת הקבוץ הדתי: המזכירות אשרה לבני רביץ לימודים בישיבת הקבוץ משך חודש אלול.
- שפוצים שכונ צפון: המזכירות תמליץ לאסיפה לבצע הצעה א' כפי שהוצגה בלוח המודעות. הצעות ו-6 (בלי מאוורר וונטה) 8 יחידות לשנה.
- צפוי חרסינה: בעקבות מספר פניות של חברים הנכנסים לשיכון החדש החליטה המזכירות לא לשנות את הסטנדרט המקובל עד עכשיו בצפוי חרסינה. לכל משפחה יוצעו שלושה צנעי חרסינה והיא תוכל לבחור באחד מהם.
- ועדת מינויים: ועדת המינויים מבקשת מהאסיפה לקבל מנדט מחודש לאחר שסיימה שנתיים של עבודה. הנושא יובא לאסיפה.

-/-/-/-/-/-/-

לציבור הנהגים

הוראות הפסקת פעולת המנוע ב-G.M.C בלבד.
בגמר הנסיעה יש להמתין מספר שניות לפני הפסקת פעולת המנוע. כמו כן להפסיק את פעולת המנוע כאשר ידית ההילוכים במצב D או R לפי מצב בגמר הנסיעה.
ורק לאחר מכן לשלב למצב P.

אברהם שכטר.

-/-/-/-/-/-/-

תוספת למספר מילים

* נא לזכור ולהזכיר שני סעיפים מתקנון חדר האוכל:
יש להקפיד על כניסה לחדר האוכל בתלבושת הולמת גם לגבי אנשים מבחוץ.
החברים ידאגו שגם ילדיהם ואורחיהם ינהגו בחדר האוכל בהתאם לתקנון.

-/-/-/-/-/-/-

אחות תורנית: רחל קין.

18.11 - הדלקת ברות

19.13 - צאת השבת

שבת שלום ומבורך

-/-/-/-/-/-/-